

HRVATSKI glasnik

Godina XV., broj 43.

27. listopada 2005.

cijena 80 Ft



IZ SADRŽAJA:

„Dogadaji tjedna” str. 2. – Veleposlanik Stanko Nick posjetio uredništvo Hrvatskoga glasnika i izdavačku kuću Croatica Kht. str. 3. – U čast počasnoga građanina sela str. 4. – Županijsko natjecanje u kazivanju stihova str. 6. – Elektronski udžbenik hrvatskoga jezika str. 7. – Opet tiskan popularni „Putni tovaruš” str. 8. Od Jadrana do Bosne i Hercegovine str. 9. – Trgadbena povorka u Petrovom Selu str. 10. – Novinar Večernjega lista u Pinčenoj dolini str. 11. – Dan zahvale, vjere i vjernosti u Hrvatski Šica str. 12. – Zagreb 2005. str. 13. – Narodnosni dan erčinskih Hrvata str. 14. – Natjecanje u kuhanju str. 15.

KAPOŠVAR – U gradu Kapošvaru 18. listopada održan je sastanak Skupštine Zemaljskoga društva hrvatsko-mađarskoga prijateljstva, izjavio je za emisiju na hrvatskom jeziku Mađarskog radija predsjednik Društva Marko Kovač. Veze između grada Kapošvara i grada Koprivnice prijateljske su od 1995. godine, one su bile i jedan od razloga što se prišlo utemeljenju Društva koje danas broji 130-ak članova, među njima su članovi iz dviju država, Mađarske i Hrvatske. Trećina njih, kaže predsjednik Društva, zna hrvatski, a ostali su simpatizeri bilo hrvatskog, bilo mađarskog jezika i dviju kultura. Članova ima iz pet mađarskih županija, iz Zale, Baranje, Tolne, Šomođa i Budimpešte, te iz Zagrebačke, Koprivničko-križevačke, Bjelovarske županije... Ljetos su članovi Društva bili na izletu u Koprivnici i Varaždinu, a među svojim ovogodišnjim aktivnostima planiraju putovanje u Pečuh i posjet Božićnom koncertu u tome gradu, te Hrvatsku večer 17. prosinca u Kapošvaru. Važan im je cilj učvrstiti veze između hrvatske manjine u Mađarskoj i mađarske manjine u Hrvatskoj.

LIPIK – u Lipiku i Pakracu su 10. listopada na Danima kruha i Danima zahvalnosti plodovima zemlje boravili učenici HOŠIG-a iz Budimpešte koji su na spomenutim danima predstavili svoju školu i bogatstvo svih etničkih skupina Hrvata u Mađarskoj, plodovima zemlje i kruha te nošnjom i tkaninama. Priredbi je sudjelovalo desetak učenika. Učenici HOŠIG-a veoma se rado odazivaju ovakvim pozivima i sudjelovanjima na priredbama Dana kruha.

PEČUH – ZAGREB – U Pečuhu su od 21. do 23. listopada boravili djelatnici Osnovne škole Miroslava Krleže iz Zagreba u posjetu svojim prijateljima, djelatnicima Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže u Pečuhu. Veze dviju škola traju već nekoliko desetljeća, i razmjene profesora i učenika. I pečuški susret uz razgledavanje kulturnih i povijesnih znamenitosti grada Pečuha, te izleta u Viljan bio je prilika da se dogovori program tjedna od 24. do 28. listopada kada učenici sedmogazreda naše pečuške osnovne škole sa svojom razrednicom Renatom Balatinac odlaze u jednotjedni posjet nastavi kod svojih prijatelja u Zagreb.

„Događaji tjedna“

U uvodniku se osvrćem iz tjedna u tjedan na događaje koji su obilježili tjedan koji je za nama, ljude i situacije koje me potiču na razmišljanje. Za nas je tjedan završen zatvaranjem lista, a to je uvijek aktualni ponedjeljak. Teško je u ovome tjednu ne govoriti o danu kojem se približavamo u sljedećem tjednu, jer svi smo već polako u svjetlosti njegovih svijeća, svi se postupno, ali sigurno žurimo konačnim odredištima života, k našim najmilijima koji nisu više s nama. Ali neka to ostane tema sljedećeg napisa.

U tjednu koji je za nama, zahvatila nas je ptičja gripa, točnije svojevrsna panika, jer su zaraženi labudovi nađeni u Hrvatskoj, desetak dana nakon potvrđene ptičje gripe u Rumunjskoj, dakle u našem neposrednom susjedstvu. Ministri zdravstva kažu kako nema opasnosti za ljude, a Mađari imaju i cjepivo koje je djelotvorno. Još jednom se pokazalo kako je čovjek, usprkos svojoj „umišljenoj“ nadmoći, nemoćan i nesproman odgovoriti na izazove i poremećaje biljnog i životinjskoga svijeta, prirode. Pandemije su u povijesti ljudskoga vijeka odnijele više žrtava nego što možemo zamisliti. Provođi se eutanazija ptica i peradi, a mi nemamo više želju perad vidjeti na svome stolu. Stanje u Pakistanu sve je teže i teže, kamioni humanitarne pomoći izloženi su razbojstvu, ljudi se tuku „štapovima“ oko brašna na tamošnjoj planinskoj cesti.

Prošloga je tjedna premijer Gyurcsány

bio u Rumunjskoj i sa svojim kolegom raspravio sve traume Trianona, okrenuvši novu stranicu u mađarsko-rumunjskim odnosima, poklonio se žrtvi Imrea Nagya, dok je cijela Mađarska u pijetetu slavila događanja revolucije iz 56. godine. Sjetili su se svoje uloge u njoj mnogi istaknuti znanstvenici, umjetnici... Među revolucionarima zasigurno je bilo i građana Mađarske koji su pripadnici manjina, među ostalima i Hrvati su svoju sreću nakon revolucionarnih zbivanja potražili na Zapadu i tamo ostali. O tome malo znamo.

Pečuh će 2010. godine nositi naslov Europskoga grada kulture, odlučila je Vlada na prijedlog europskih „monitora“ i ocjenjivačkog suda koji su uvjerljivo glasovali za pečuški natječaj. Dopustite nam da vjerujemo kako je on možda najbolji zahvaljujući i neospornim kulturnim vrijednostima i vrednotama koje su pečuški Hrvati stoljećima gradili na njegovoj vizuri i koje i danas graviraju u njegov portret.

Završen je frankfurtski sajam knjiga na kojem je nastupilo više od sedam tisuća izlagača iz cijeloga svijeta. Nagradu mira dobio je turski autor Orhan Pamuk.

U malome bošnjačko-hrvatskom selu Udvaru održana je druga po redu Harmonikijada, priredba koja je okupila Bošnjake, Hrvate, Mađare, Nijemce, Rome, Srbe, sve narode i narodnosti oko glazbala koji svi oni vole, harmonike.

Branka Pavić Blažetin



Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, Stanko Nick posjetio uredništvo Hrvatskog glasnika

Aktualno **Veleposlanik Stanko Nick posjetio uredništvo Hrvatskoga glasnika i izdavačku kuću Croatica Kht.**

Veleposlanik Nick upoznat je i s financijskim stanjem našega tjednika te zamoljen za posredovanje kod hrvatskih vlasti radi stalne potpore tisku autohtonih manjina (Hrvata u Mađarskoj) iz mogućih fondova sličnim onima iz kojih i ostali manjinski listovi u Mađarskoj, iz svojih matičnih zemalja dobivaju redovitu godišnju potporu.



Na poziv glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin na radnom susretu u izdavačkoj kući Croatica Kht., veleposlanik Stanko Nick u društvu II. tajnice Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj gospođe Melinde Adam sastao se sa Čabom Horvathom, ravnateljem Neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost Croatica Kht., i urednicom Hrvatskoga glasnika. U dvosatnome prijateljskom razgovoru veleposlanik Nick se osvrnuo na aktualnu političku situaciju, početak pristupnih pregovora Hrvatske s Europskom unijom te na bilateralne odnose dviju susjednih i prijateljskih zemalja. Hrvatska i Mađarska su države koje su uzor za rješavanje svih pitanja i među njima nema otvorenih pitanja, a posebice je Mađarska podupirala i podupire napore i djelatnosti Hrvatske u procesu približavanja europskim integracijama, naglasio je veleposlanik Nick, te potvrdio vijest kako će se u skoroj budućnosti, vjerojatno u Kaniži, održati zajednički sastanak dviju vlada. Glavna urednica Hrvatskoga glasnika upozнала je veleposlanika Nicka s tjednikom,

njegovom strukturom, brojem zaposlenih i tijekom nastajanja novina. Veleposlanik Nick se pozitivno izrazio o Hrvatskom glasniku čestitajući glavnoj urednici na poslu, koji uspješno obavlja, naglasivši kako tjednik na pravi način prati sva zbivanja u životu hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj i bilateralne odnose dviju zemalja, i europskog okruženja. Ravnatelj Croatica Kht. Čaba Horvath upoznao je veleposlanika s izdavačkom kućom koja se, uz izdavanje Hrvatskoga glasnika, bavi i izdavanjem udžbenika ne samo na hrvatskom jeziku već i na jezicima ostalih manjina, knjigoizdavaštvom u širem smislu riječi te izdavanjem glazbenog materijala. Skrenuo je pozornost na planove, kao što je skoro pokretanje Internet-radija Croatica, čija će svečana predaja biti 28. listopada, i čiji će se program i djelatnost ostvarivati i uz pomoć novinara Hrvatskoga glasnika, te na skoro pokretanje portala Hrvatskoga glasnika koji s tri milijuna forinti jednokratno pomaže Ministarstvo informatike i telekomunikacije. Veleposlanik Nick upoznat je i s financijskim stanjem našega tjednika te zamoljen za posredovanje kod hrvatskih vlasti radi stalne potpore tisku autohtonih manjina (Hrvata u Mađarskoj) iz fondova iz kojih i ostali manjinski listovi iz svojih matičnih zemalja dobivaju redovitu godišnju potporu. Gospodin Nick se prošetao prostorijama Croatica Kht, razgledao studio Internet-radija Croatica, proces kompjutorskoga sloga u nastanku Hrvatskoga glasnika te tiskaru. Naglasio je kako je više nego zadovoljan viđenim i poželio da suradnja hrvatskoga tjednika i diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske u Mađarskoj bude još učestalija i svakodnevija kako bismo što bolje radili na ostvarivanju zajedničkih ciljeva, promociji hrvatskih kulturnih, gospodarskih, turističkih i drugih potencijala, protoku informacija između većinskog naroda i manjine, manjine i matičnog naroda, te očuvanja pisma, jezika i identiteta Hrvata u Mađarskoj.

(uredništvo)

BUDIMPEŠTA – U nizu izložaba i predavanja pod zajedničkim naslovom „Bogatstvo i glazbeni običaji nacionalnih manjina u Mađarskoj“, 28. listopada u budimpeštanskoj Kući običaja na Corvinovu trgu otvorit će se izložba pod naslovom „Stare fotografije nošnji Hrvata iz Mađarske iz fotoarhiva Etnografskog muzeja“. Bit će to prigoda i za Institut glazbe Mađarske akademije znanosti da prikaže stare tonske i videozapise putem projektora, a poznati etnolog dr. Ernest Eperjessy, koji između ostalog za predmet svoga znanstvenog rada ima i običaje i nošnju ovdašnjih Hrvata, govorit će o kulturi i običajima Hrvata u Mađarskoj. Nakon predavanja održat će se gala program s plesom u kojem će se prikazati bogatstvo nošnji Hrvata u Mađarskoj te plesačnica pod vodstvom Jose Szávaija, voditelja KUD-a „Tanac“ iz Pečuha. Uz „Tanac“ nastupit će i Ženski pjevački zbor „Semarkuše“ iz Šikloša, plesači folklorne skupine „Tamburica“ iz HOŠIG-a, te Plesni ansambl „Luč“. Navedena izložba javnosti će biti dostupna do 15. prosinca.

PEČUH – Kako nas je obavijestio Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoae, već su počele pripreme za tradicionalni Adventski koncert koji bi se trebao održati u pečuškoj katedrali 14. prosinca. Ovu lani potaknutu lijepu priredbu koja je okupila velik broj Hrvata iz grada i okolnih hrvatskih naselja, organizatori ne žele prekinuti, već je podići na još veću razinu. Stoga već teku pripreme svih sudionika, među njima polaznika hrvatskog vrtića i škole Miroslava Krležice, koji će se predstaviti u ozračju došašća prikladnim programima, a adventski ugođaj uljepšat će svojim nastupom i KUD Pajo Kolarić iz Osijeka te poznata estradna pjevačica Vera Svoboda. Organizatori u pečušku katedralu očekuju Hrvate iz svih krajeva Mađarske. Svečanom će programu prethoditi misno slavlje na hrvatskom jeziku koje će služiti pomoćni biskup Đakovačko-osječke biskupije Đuro Hranić.

BAJA – Svečanom sjednicom i prigodnim programom u utorak, 18. listopada, na Visokoj nastavničkoj školi „József Eötvös“ u Baji održano je prisjećanje na 135. obljetnicu otvorenja prve školske godine, na koju su pozvani i svi nekadašnji studenti. Nakon svečanosti glavni ravnatelj dr. János Majdán okupljene je izvijestio o planovima za budućnost i o očekivanom razvoju te ustanove.

Što za vas znači Hrvatski dan

Učiteljica Ildiko Horvat, podrijetlom iz Pustare, živi i radi u Kaniži, već ne govori hrvatski. Što znači za nju Hrvatski dan? – To je prilika kada se mogu sresti sa znancima, bivšim suučenicima. Imam li vremena, odlazim na priredbe Hrvatske manjinske samouprave. Hrvatski, dođuše, već ne govorim, ali mnogo razumijem i predavanja sam razumjela. Na žalost malo Hrvata posjećuju te priredbe. Zašto? Ne znam, možda što već ne znaju dobro jezik, pa ne uživaju u tome, jer ipak sve se to temelji na jeziku. Sve što je na tim programima podsjeća me na djetinjstvo, na školu, gdje sam učila hrvatski jezik, pa to osjećam svojim premda već dugo živim u gradu u mađarskom okruženju. Možda kada bih češće mogla biti u hrvatskome društvu, taj bi se osjećaj osnažio u meni. Kćeri mi također rado dolaze na hrvatske priredbe iako ne znaju hrvatski, ali su čvrsto odlučile da će ga naučiti.



Zdravko Žunić, gost iz Vlašića, iz Hrvatske:

– Što više da ima takvih priredaba za Hrvate u Mađarskoj, jer s takvim sastancima, programima lakše je održati i materinski jezik i kulturu. Nije važno je li to dijalekt ili standardni jezik, glavno je da se govori hrvatskim jezikom. Čudim se da su i do sada tako dobro očuvali jezik i kulturu. Mi se u Vlašićima radujemo da hrvatska manjina dolazi k nama i primamo ih kao da su došli na svoje, družimo se i vrlo lako pronademo zajednički jezik.

SAMBOTEL – Pokidob je 15. oktobra va Bika održan Narodnosni dan i s hrvatskimi jačkari iz Sambotela, prlje najavljeni datum za proslavu 10. jubileja postojanja zbora Djurdjice je odgođen. Tako obljetnicu će svečevati bivši i sadašnji kotrigi korusa ter njevi najbližnji 29. oktobra, subotu, početo od 16 uri u sjedišću Hrvatske manjinske samouprave (Kisfaludyjeva ul. 1).

Slovo za Karla Gadanjija
U čast počasnoga građanina sela



Na 15. obljetnici proslave Dana Nikole Zrinskog (23. rujna) u Keresturu dogodio se izniman i plemenit događaj kada je dr. Karlo Gadanji, rektor Visoke škole Dániela Berzsenyija utemeljio zakladu za stipendiranje nadarenih učenika i za priznavanje rada učitelja keresturske škole. Istoga se dana zbio još jedan svečani čin vezan uz profesora: na svečanoj sjednici mjesne samouprave uručeno mu je priznanje „Počasni građanin Kerestura“ za unapređivanje društvenog i prosvjetnog života u naselju te za promidžbu svog naselja.

Još sam i sada pod dojmom te svečanosti, očito da su se čelnici i pedagozi pripremali sa srcem, želeći obradovati profesora, nekadašnjeg Keresturca, koji je to u srcu i danas. Učiteljice su se za tu prigodu pripremale s hrvatskim pjesmama, sakupile su razne materijale, fotografije iz profesorova života, koje su prikazivale dok su govorile o njegovu dosadašnjem životu, a školarci su kratkim programom pozdravili dekana.

1943-e leto, 23. oktober. Moški so na fronto. Žito je več v žitnicaj, kuruze v kuržnjako, vino se vri v lagvaj. V malem seli polek Mure v jeni beli hižički se žena moči. Trudi su ju prejeli, hurvatski jajfče. I s kuhnje se čuje hurvatska reč, čovek jo odnot puluša, naglas se stara za ženo. Jempot sam plač bukne reči sakoga deteta na sveto. Dečec se narodil. Karojčec. Ime su mu zebrale za vujcem. Mamin brat je bil Karol. Vučen, spameten čovek pisal je pesme. Rano ga dnesla bolest.

Dete se fletno smiri pre mami. Spi Karojčec mali! Mi več znamo kaj boš dober i miren čovek kak japa tvoj. V deli precizen, maksimalist kak jocov brat, Pišta bači. Za te čas dojdo i rodbina i z novem vinom – koje je v Boniji zraslo – pijo na zdravije maloga Karčeka.

1950-o leto se već skorom spunilo. V mali hiži na kraju sela su već vužgali petrulenko. Vuni sneg curi, zvoni zvone Zdravomarijo: keresturski pumali na debelo, a kal'acipski malo fletne s tenkešem glasom. Mama prede na kuloverto, japa je već nahranil krave. Karčeka sestra Katica vuči s tentom pisati. Za te čas dojdo i rodbina. Pukoštajo vino, koje je v Boniji zraslo, spuninajo se za

'vo i za 'no... Kak se rad vuči te mali Karček, morti se zaresna pe za popa vučit kak bi to mama negva štela? Ve 1950-oga leta se samo to vidi kaj je spameten, jako se rad vuči, komaj čaka kaj bo se znal. Kak se plakal da je zbetežal i ne je mogel v školo iti! Ve butasti stanem – tak se narekal.

1996. pišemo. V parlamento smo. Tam je i Karol Gadanji – koj je ne dišel za popa, nego je navučitel postal – ima ženo i dva lepe sine. Išče neštara minota i dubi najlepšega dara za svoj posel. I da mu Árpád Göncz daje prek imenuvanje „sveučilišni profesor“, misli si na Kerestur, na kerestursko školo. Tam se hapilo se.

23. september 2005. leta. Denes rodno selo da falo našemo dečko, koj je nigdar ne zabil otkot se genol i vek se šital z nami. Dragi Karči! Naj ti Bok dajo zdravije i jakost kaj boš i nadale mogel delati na radost i hasen znanosti i svejo nas. Kaj boš išče dogo mogel hodati v rodno hižo, na Muro, v svoje voleno selo, v Kerestur. Ako pak bojdeš jako zavzeti i vreme ti ne šenkalo dimo dojtí, naj ti ova vrba raste vu dvoro, i naj te potpomla na rodni kraj.

Erika Rac

Intervju

Dr. Karlo Gadanji počasni građanin Kerestura

Slavist i kroatist na kojeg smo ponosni

Razgovor vodila: Bernadeta Blažetin



Karlo Gadanji na svečanosti u društvu ravnateljice i seoskog načelnika

Profesor dr. Karlo Gadanji rođen je 23. listopada 1943. g. u Keresturu. Nakon osnovne škole u rodnome mjestu, maturirao je u kaniškoj Gimnaziji Jenőa Landlera. Školovanje je nastavio na pečuškoj Visokoj učiteljskoj školi na struci ruskog, hrvatskog i mađarskog jezika. Studirao je slavistiku na Fakultetu Lorándia Eötvösa. Svoj učiteljski rad započeo je u Kapuvaru, a 1973. g. je dospio na sambotelsku visoku školu. U 28. godini je doktorirao, radio je i na mariborskom fakultetu, bio je gost-profesor na zagrebačkome sveučilištu.

U Sambotelu je osnovao slavističku radionicu, nazočan je na međunarodnim slavističkim skupovima u susjednim zemljama. Član je mnogih znanstvenih udruga: Udruga moderne filologije Budimpešta, Društvo hrvatskih filologa u Zagrebu, Međunarodni filološki odbor Ohio. Doktor je Mađarske akademije znanosti. Osim mnogih znanstvenih publikacija on je voditelj slavenske filološke katedre i rektor Visoke škole Dániela Berzsényija.

Profesor nikada nije zaboravio odakle potječe, uvijek se rado vraća, porazgovara s mještanima i u okviru svojih mogućnosti podupire razvoj svojega rodnog sela. Čestitajući mu, nakratko sam porazgovarala s njim:

Kako se sjećate svojih mladenačkih dana u Keresturu?

– Ovdje sam se rodio, i to mjesto uvijek mi je u srcu. Volim doći u Kerestur, na žalost roditelji i mnogi moji rođaci su već u grobu, od najbližih samo mi je sestra živa.

Kada dođem, prvo mi je da odem na groblje i sjetim se svojih najbližih. Iz Kerestura sam otišao 1962. g., od tada se selo već mnogo promijenilo, prošlo je preko golemog razvoja. Ljudi su i sada jako dobri, druže se, ali već na drugačiji način.

Vi ste iz čiste hrvatske obitelji, kako je to utjecalo na Vas tijekom dosadašnjeg života?

– Da, mama mi je Hrvatica, a tata Hrvat. U moje vrijeme u obitelji se još govorilo hrvatski, mi djeca i u školi smo se među-

sobno razgovarali na hrvatskom, nekada su se zbog toga učiteljice Mađarice ljutile na nas. Danas već čujem da na hodnicima se razgovara samo na mađarskom, kadšto se možda čuje nešto i na hrvatskome. Vremena su se mijenjala. Na mene je, naravno, vrlo utjecala obiteljska kuća iako se nisu baš bavili sa mnom. Mama i tata su puno radili na zemlji, katkad nisu imali vremena ni da me pitaju „kaj si jel, sine“. To su bila vrlo teška vremena, veliko siromaštvo, ali jezik sam naslijedio, kojim sam se i počeo baviti, istraživati ga, uvijek u njemu nađem nešto novo, uspoređujem ga s drugim jezicima.

Kako se osjećate kao počasni građanin sela?

– Mislim da sam mnogo dobio od svoga rodnog sela. Tu sam naučio sve što mi je kasnije trebalo za život. Bilo gdje se nalazim, vrlo sam ponosan na Kerestur, jer tu su još i danas vrlo marljivi ljudi. Sada kada već ne živim tu, ni sada nisu zaboravili na mene i to mi je vrlo drago. Naslov „počasni građanin“ ubuduće obvezuje i na to da nadalje pratim razvoj svoga rodnog mjesta i kad god mogu, da mu pomognem. Od svih mojih dosadašnjih priznanja ovo će mi biti najdraže jer to sam dobio od onih koje vrlo cijenim, među njima imam i mnogo prijatelja.

Kako ste došli do zamisli da osnujete zakladu?

– Meni je uvijek bilo važno da ne zaboravim rodno mjesto, jer nitko ne smije zaboraviti odakle je krenuo. Želio sam nešto dati Keresturu, jer sam i ja od njega dosta dobio. Mislio da se svako naselje ponosi ako ima nadarenu djecu i iz njih izraste inteligencija naselja koja će ubuduće pomoći u daljnjem razvitku sela. Drugog čega sam se sjetio, to su bila ona vremena kada sam ja bio učenik i nisam mogao dobiti nikakvu pomoć. Roditelji su morali jako mnogo raditi da bi mi mogli osigurati materijalna sredstva za školovanje. Smatram, ako je netko u mogućnosti da pomogne u nečemu, neka to i učini. Želio sam pomoći Keresturcima, a ulaganje u mlade je najbolje za selo. Osim djece htio sam nagraditi i učitelja ili učiteljicu, jer dobar pedagog uvijek može usmjeravati dijete u pronalaženju samoga sebe.

Kako su izabrani nagrađeni?

– To sam prepustio nastavničkom zboru. Učiteljice dobro poznaju djecu, njihov rad, odabrale su najmarljivije i najaktivnije učenike. Mislim da su stipendije dospjele u dobre ruke. Radovao bih se ako bi iz novaca kupili i poneku knjigu, možda i nekoliko hrvatskih.

Još jedanput čestitam, želim Vam dobro zdravlje i uspjeha te da imate uvijek vremena za posjet rodnom Keresturu.

Martinci

Županijsko natjecanje u kazivanju stihova

Deseti put zaredom u organizaciji martinačke škole održano je Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“, kojem se ove godine okupio zavidan broj učenika osnovnih škola iz Baranjske županije u kojima se uči hrvatski jezik i književnost.



U sklopu Tjedna hrvatskoga jezika koji je u martinačkoj Osnovnoj školi održan od 10. do 14. listopada i koji je obilovao bogatim i sadržajnim programima, deseti put zaredom u organizaciji martinačke škole održano je Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“, kojem se ove godine okupio zavidan broj učenika osnovnih škola iz Baranjske županije u kojima se uči hrvatski jezik i književnost. Došli su oni u pratnji svojih nastavnika iz Pečuha, bili su tu brojni domaćini iz Martinaca, Šikloša, Salante, Harkanja, Šeljina, Starina. Bilo je lijepo vidjeti mnoga već poznata i mnoga nova lica, djecu koja su sa svojim nastavnicima u proteklim tjednima marljivo vježbala i koja su nestrpljivo čekala ovo natjecanje.

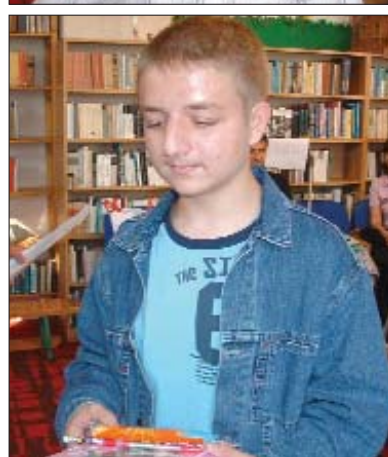
Uvijek kada sudjelujem sličnim natjecanjima, pitam se zašto ih nema više. Svaka bi škola mogla godišnje organizirati županijski susret ovakvoga tipa gdje bi se oko hrvatske riječi našli oni koji je njeguju i interpretiraju. Premda znam da oni koji ne osvoje najbolja mjesta nisu tako sretni kao oni kojima to uspije, vidim kako se djeca vole družiti i kako vole kazivati stihove, glumiti, nastupati, sretati se jedni s drugima. I ovoga puta moram zaključiti i kao novinar, ali i kao član tročlanog ocjenjivačkog suda u sastavu *Jelka Gregeš*, *Anica Torjanac* i moja malenkost, kako su sva djeca koja su sudjelovala natjecanju u Martincima pobjednici. Jer dolaze oni iz različitih tipova škola, iz različitog jezičnog okruženja, tu su i njihovi rezultati tim veći i značajniji, kao i htijenja njihovih nastavnika i njih samih da sudjeluju natjecanjima.

Djecu i njihove pratitelje pozdravila je ravnateljica martinačke škole *Ruža Hideg*, a potom je predala riječ *Ljubici Kolar Vuković* koja je sudionike upoznala s pravilima natje-



canja. Djeca su imala za zadatak interpretirati dvije pjesme. Pjesmu hrvatskih pjesnika u Mađarskoj po izboru i pjesmu pjesnika koji u matičnoj domovini pišu na hrvatskom jeziku. Natjecalo se u četiri kategorije. Prvu kategoriju činili su učenici 1.-2. razreda. Drugu učenici 3.-4. razreda, treću učenici 5.-6. razreda, četvrtu učenici 7.- 8. razreda. Najviše, gotovo u osamdeset posto slučajeva djeca su u kategoriji pjesme hrvatskih pjesnika u Mađarskoj birali stihove *Stipana Blažetina*, potom *Đuse Šimare Pužarova*, *Marije Vargaj*, *Marka Dekića*, dok su u kategoriji pjesama hrvatskih pjesnika iz matične domovine birali stihove *Stanislava Femenića*, *Ratka Zvrka*, *Grigora Viteza*, *Dragutina Tadijanovića*, *Paje Kanižaja*, *Dobriše Cesarića*, *Zvonimira Baloga*, *Gustava Krkleca*... Pošto je ocjenjivački sud poslušao 40-ak malih interpretatora, povukao se na nimalo lagano vijećanje, dok su djeca u međuvremenu ugošćena u blagovaonici martinačke škole sendvičima i sokovima, pa su se mogla okušati u pravljenu figurica i cvijeća od papira, origami.

Svečano proglašenje najboljih i dodjela spomenica bio je najviše iščekivani trenutak. Svi su dobili simbolične poklone, olovke, bilježnice, čokolade, a najbolji malo veću olovku, bilježnicu... Tako su u kategoriji 1.-2. razreda najboljima proglašeni *Mirjana Fenjveši* iz Martinaca, *Danijel Blažetin* i *Dominka Hari*, oboje iz Pečuha. Ali ništa slabiji nisu bili ni *Ábel Perjesi* iz Martinaca, *Viktor Bedić* iz Šikloša, *Norbert Nagy* iz Starina. U kategoriji 3.-4. razreda najbolji su bili *Zsolt Cserdi* iz Martinaca, *David Marić* iz Šikloša i *Fani Marošić* iz Šeljina. U kategoriji 5.-6. razreda najbolji su bili *Mirela Rónai* i *Vjekoslav Blažetin*, oboje iz Pečuha, te *Eva Horvat* iz Martinaca. U kategoriji



7.-8. razreda najbolji su bili *Marin Gergić* iz Šeljina, *Eva Silović* iz Martinaca i *Adrien Rónai* iz Pečuha.

I za sljedeću godinu organizatori planiraju Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“ koje će biti u znaku obljetnice rođenja i smrti toga poznatoga martinačkog pjesnika.

Elektronski udžbenik hrvatskoga jezika

Od ožujka iduće godine elektronski udžbenik hrvatskoga jezika bit će dostavljen svim našim školama na testiranje. Udžbenik će biti dostupan putem Interneta, i nadalje otvoren za stalno proširivanje.



Tonsko snimanje digitalnom tehnikom obavljeno je u santovačkoj hrvatskoj školi u improviziranom studiju

Ovih je dana u santovačkoj hrvatskoj školi održano tonsko snimanje za elektronski udžbenik hrvatskoga jezika. Riječ je o projektu Općega prosvjetnog središta na Dolnjaku u Baji koji se ostvaruje putem uspješnoga PHARE natječaja „Informatika u školi 21. stoljeća” – obavijestila nas je ravnateljica škole Angela Šokac Marković, autorica hrvatskog elektronskog udžbenika. Kako nam uz ostalo reče, elektronski udžbenik njemačkoga jezika već je završen, a jednako tako pripremaju i udžbenik za engleski jezik koji se, osim predmetne nastave hrvatskoga i njemačkoga jezika, u njihovoj školi uči kao strani jezik. Za osuvremenjivanje informatičkoga kabineta i izradu elektronskih udžbenika škola je putem natječaja osvojila 50 plus 12 milijuna forinta. Izrada elektronskih udžbenika se tehnički privodi kraju, zatim predstoji lektoriranje, a od ožujka iduće godine elektronski udžbenik hrvatskoga jezika bit će dostavljen svim našim školama na testiranje. Udžbenik će

biti dostupan putem Interneta, i nadalje otvoren za stalno proširivanje.

Elektronski udžbenik hrvatskoga jezika namijenjen je za tzv. veliku skupinu u vrtiću, te 1. i 2. razred osnovnih škola. Sastavljen je od 15 lekcija, a uza svaku lekciju stoje zadaci koji se mogu rješavati pismeno i usmeno (glasno). Traže se i odgovori na pitanja, što se posebno nagrađuje. Osim toga ima i hrvatsko-mađarski rječnik s 500 natuknica, s više nego tisuću izvedenica. Dodatna lekcija vezat će se uz narodopis i narodne običaje. Među temama će se naći, primjerice, maskenbal i pokladni običaji, predstavljanje narodnih nošnji, nadalje što se veže uz razne značajnije prigode, brojalice i pjesme. Uz pisani i zvučni, učenje hrvatskoga pospješuje i slikovna građa.

Napomenimo da je tehnički izvođač udžbenika bajski Profi Média, a za digitalno snimanje stonskog dijela odabrani su učenci santovačke hrvatske škole, izvorni govornici hrvatskoga jezika. *S. Balatinac*

Tjedan hrvatskoga jezika u Martincima

U martinačkoj osnovnoj školi od 10. do 14. listopada trajao je Tjedan hrvatskoga jezika. Tim povodom škola je svojim učenicima organizirala razna natjecanja, i to: Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin”, Natjecanje u pravopisu, u lijepom izgovoru, natjecanje za najljepšu bilježnicu i doček zbratimljene škole iz Hercegovca. Za natjecanja se prijavilo mnogo djece, čemu su se nastavnici vrlo veselili.

Najbolji su bili:

Iz pravopisa: *Helena Bešić* (2. raz.), *Gordana Solga* (3. raz.), *Cintia Kuštra* (4. raz.), *Aliz Hári* (5. raz.), *Ramona Greguric* (6. raz.), *Kármén Kövesfalvi* (7. raz.), *Kitti Tábori* (8. raz.).

U lijepom izgovoru: *Helena Bešić* (2. raz.), *Dalma Kövesfalvi* (3. raz.), *Mira Ronta* (4. raz.), *Aliz Hári* (5. raz.), *Eva Horvat* (6. raz.), *Kármén Kövesfalvi* (7. raz.), *Renata Dani* (8. raz.).

Za najljepšu bilježnicu: *Zoran Fenjeviš* (1. raz.), *Helena Bešić* (2. raz.), *Gordana Solga* (3. raz.), *Mira Ronta* (4. raz.), *Patricia Šimara* (5. raz.), *Barbara Sziber* (6. raz.), *Eva Silović* (8. raz.).

Hercegovčani u Martincima

Već se osam godina održavaju prijateljski susreti učenika i učitelja martinačke škole i OŠ Slavka Kolara iz Hercegovca. Prigodom uzajamnih susreta u Martincima i Hercegovcu uvijek se održavaju kulturno-umjetnički programi, športska natjecanja, radionice za učitelje i predavanja za učenike.

Martinačka je škola 14. listopada ugostila svoje prijatelje iz Hrvatske, koji su stigli oko 12 sati. Pozdravila ih je *Ruža Hideg*, ravnateljica martinačke škole. Ravnateljica hercegovske škole predala je martinačkoj školi vrijedne poklone: knjige za knjižnicu, čitanke i priručnike. Nakon toga gosti su prošetali selom, a u 14 sati počela su športska nadmetanja. Za dječake nogomet, za djevojčice rukomet i štafetne igre. U 15 i 30 počela je predstava Hrvatskoga kazališta iz Pečuha, komad pod naslovom *Misija T.*, što se našim gostima vrlo svidjelo. Navečer je u domu kulture održan kulturni program na kojemu su nastupili recitatori, folklorasi i mladi glumci obiju škola. Nakon kulturnoga programa vratili su se u školu na večeru i nastavili druženje. *K. G. Pandur*

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

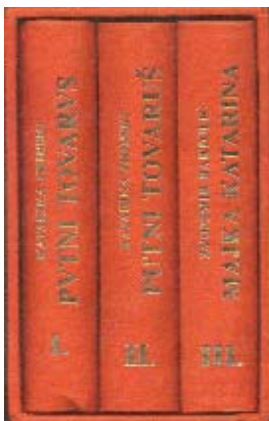
U povodu 380. obljetnice rođenja Katarine Zrinski (1625. – 1673.)

Ugledni istraživač iz Čakovca Zvonimir Bartolić u povodu 380. obljetnice rođenja književnice Katarine Zrinski rođene Frankopan uredio je reprint-izdanje molitvenik malog formata Katarine Zrinski *Putni tovaruš* koji je svojedobno bio veoma omiljen i doživio više tiskanja. To izdanje molitvenika i njegova transkripcija u posebnome svesku, uz treću knjižicu u kojoj se daju biografski i književno-povijesni kolaž o Ani Katarini Frankopan-Zrinski, pozornosti je vrijedan pothvat. Riječ je o triptihu, čiji su nakladnik Matica hrvatska Zrinski i Nacionalna i sveučilišna knjižnica (Čakovec – Zagreb, 2005). Osim urednika Bartolića valja navesti i suurednika Tomu Blažeka, a recenzenti su Josip Bratulić, Joža Skok i Stjepko Težak.

Ana Katarina Frankopan-Zrinski djetinjstvo je najvjerovatnije provela u rodnom Bosiljevu (gdje je rođena 1625. g.) i Karlovcu kamo se njezina obitelj preselila zbog službovanja oca u vojsci bečkoga kralja i cara. Kao plemićka kći, budući da je njezin otac Vuk II. Krištof Frankopan imao bogatu knjižnicu, možemo pretpostaviti da je stekla visoku naobrazbu. Naučila je i više jezika, jer je hrvatsko plemstvo po odgojnim standardima pripadalo zapadnoeuropskomu krugu plemstva. Od jezika, osim hrvatskoga, znala je latinski, njemački, talijanski i mađarski. S obzirom da joj je majka bila Njemica, u djetinjstvu je dobila njemački odgoj, ali je poslije prevladao očev hrvatski utjecaj i utjecaj muža Petra Zrinskog za kojeg se u 16. godini udala. Imala je četvero djece, najstarija kći Jelena udala se za Ferencu Rákócziya, a nakon njegove smrti za Imrea Thökölyja, navodi prof. Bartolić.

Njezin muž hrvatski ban Petar Zrinski pogubljen je 30. travnja 1971. godine u Bečkome Novom Mjestu, kao i Katarinin brat Fran Krsto Frankopan te Ferenc Nádasdy i 1. prosinca Erazmo Tattenbach, kao sudionici urote protiv Bečkog dvora i cara Leopolda. Katarina je i sama aktivno sudjelovala u pripremi urote, pa je uhićena i nakon smrti 1673. g. pokopana u crkvi sestara dominikanki u Grazu.

Njezin molitvenik ima i podulji originalni naslov: *Putni tovaruš vnogimi lipimi, novimi i pobožnimi molitvami iz nimškog na hervatcki jezik istomačen i spravljen po meni grof Frankopan Katarini, gospodina grofa Petra Zrinskoga hižnom tovarušu. Katarina Zrinski navodi još Pervič sada u štampi na svit dan i vnogim pobožnim ljudem na vžibvanje i tovarištvu udiljen. Leta M.DC.LXI. V Benetkih pri Babianu z dopuščenjem občinskim, tj. uza su-*



glasnost nadležnih crkvenih vlasti je tiskan.

Zvonimir Bartolić u uvodnome slovu piše: „Ovom knjigom želio bih skrenuti pozornost na netom minulu 330. obljetnicu smrti hrvatske banice, književnice i mučenice, pozornost na jednu iznimnu povijesnu i književnu osobu, Anu Katarinu Frankopan-Zrinski, koja još ni u hrvatskoj povijesti, a ni u hrvatskoj književnosti nije situirana onako kako zavrđuje, niti je objavljeno sve ono što je napisala. Iako za neka razdoblja njezina relativno kratkog života – umrla je u tamnici u 48. godini – nedostaju podatci, ipak razdoblje od izlaženja njezina molitvenika *Putni tovaruš* 1661. (Mletci) pa do njezina utamničenja 1670. toliko je raznoliko, burno, dramatično i tragično da je njezina aktivnost u tom razdoblju teško usporediva ne samo s nekom od osoba u hrvatskoj književnosti nego i u književnostima nama susjednih zemalja.“

Na samom početku molitvenika je posveta koja nije upućena nijednoj crkvenoj ni svjetovnoj osobi, nego samo *Bogu, Vsemogućemu Neba i Zemlje Stvoritelju*. Katarina knjigu posvećuje još *Vsega hervatckoga i slovinskoga orsaga gospodi i poglavitim ljudem obojega spola*. Smatra, naime, da pobožni puk valja nositi sa sobom ovaj molitvenik i stalno ga čitati, zato vjernicima savjetuje: *Vzimate, ada, o putniki, dobri i pobožni keršćenici, na put sobom TOVARIŠA ovoga...* Tiska i pjesmu *Vsakom onomu, ki štal bude ove knjižice*, koju je sama napisala, a svjedočanstvo je jedne jake spisateljice.

Molitvenik je ilustriran portretima velikana hrvatske i mađarske povijesti, tj. obitelji Zrinski, npr. Nikole, Petra, Katarine, Jelene, Petrovim i Frankopanovim grbovima, ulomcima iz prepiske obitelji Zrinski, vedutama Zrinskoga grada u Čakovcu u 17. st. i tomu slično.

Knjižica ima i praktičnu namjenu, naime, daju se i mjeseci i dani, blagdani u njoj. Naravno, godišnji kalendar počinje s *januariušem*, a završava *decemberom*.

Stare velikaške hrvatske obitelji Zrinski i Frankopan održavale su čvrste rodbinske veze, te se istakli kao vojskovođe u borbi protiv Osmanlija, jednako tako dali su i svoj doprinos kulturi, književnosti, istakli se kao mecene, darovatelji, graditelji samostana i crkava i podupiratelji knjige. Oni se s pravom podjednako smatraju i mađarskim istaknutim ličnostima jer su glasoviti sinovi i kćeri dvaju naroda, dviju povijesti i kultura.

Đuro Franković

TRENUTAK ZA PJESMU

Katarina Zrinski

Vsakom onomu, ki štal bude
ove knjižice

*Ni za drugo navom svitu
Človik stvoren od ruk Boga,
Kad mu dušu plemenitu
Da srid raja zemaljskoga,
Neg da ovde tako hodi,
Tako živi i putuje,
Da se smerti prav nahodi
I da v nebu gospoduje.
Zač Bog stvori mnoge staze,
Vnoge pute i načine,
Neg da po njih ljudi plaze
Do nebeske domovine,
Zato knjige, zato pisma,
Zapovidi i zakoni
Poda da ki ide ž njima
Večnu radost nu nakloni.
Pervi putri lahki bihu,
Pred sagnišenjem naravi,
Ali sada zarastihu
Kot ledina u dubravi.
Ni se more v raj nebeski,
Prez pastira i vojvode,
To včiniše grihi težki
Koji krivem putom vode;
Ki sakriše put pravični,
Koga z križa Jezus kaže,
Ponudkujuč on krivični,
Koji nime stvari traže.
Obrati se, o človiče,
Obrati se, jur si dosta
Dosad bludil, neverniče,
Zbog življenja tvoga prosta
Ostavi več krive puti,
Ah, cič tvoga zveličenja,
Ter su jur i sam odputi
Od večnoga pogubljenja.
Ovo, druga i vojvodu,
Ljubljeno ti priporučam,
Ki te hoče v krivem hodu
Spetit, veruj mojim ričam.
Nemoj mi ga zbantovati,
Sponoseči u njem dilo,
Nego vridno poštovati,
Ta kot zdravo budi tilo.
Pravičnoga htij siliti,
Pobožnostjom za njim hodeč,
On če tebe ukrepiti:
I zdrav budi, za me moleč.*

Od Jadrana do Bosne i Hercegovine

Petrovišćani na jesenskom putovanju



Na zadarskoj obali se čuju morski zvuki

Hrvatska manjinska samouprava Petrovoga Sela ove jeseni je jur treći put pozvala prijavljenike iz vlašćega sela na bogato putovanje. Predlani je pohodjen Zagreb i okolica, lani Rijeka i Brijuni, a ljetos na putnom planu su stali Zadar, Biograd i Međugorje. Ovput smo bili brojčano većimi nek u minuli ljeti, vjerojatno zavolj poznatoga marijanskoga svetišća, i tako je izlet, naravno, dobio i hodočasni karakter. Sredinom septembra, jednoga petka rano jutro, kih 50 putnikov se je predalo na put, sve do prve štacije, Zadra. Glavna organizatorica ovoga izleta, dopredsjednica Hrvatske manjinske samouprave Edita Horvat-Pauković je sudionike otpeljala najprlje na izložbu crikvene umjetnosti kod opatica, suprot crikve sv. Donata. Raskošna vjerska kolekcija nas je zaistinu očarala, kot i domaće opatice naše gradišćanske crikvene jačke. Potom su svi mogli u slobodnom programu pogledati ostale znamenitosti ovoga prekrasnoga varoša, a neki su imali i sriču čuti na jadranskoj obali iz morskih šipov zvuke dibine. Morski zvoni od septembra mamu turiste ter posjetitelje. Još je bilo malo vrimenta do zalaska sunca na Jadranu kada smo dospili u gradić Biograd. Ovde smo prenoćevali da bi drugi dan nastavili put do Međugorja. Subotnje dopodne je minulo zopet u putovanju, a na serpentina su dobro došle molitve i marijanske jačke. Mi, ki smo se prvi put strefili s ovim malim, negda presiromašnim mjestom, morebit smo iskali i tajnu, nekakov ključ za objašnjenje što to more biti koje simo vabi milijune vjernikov, hodočasnikov iz svih krajev svita. Iako prlje 24 ljet za Gospino ukazanje nisu znali čudami ni u Hercegovcu. Smješčaj smo imali u familijarnom panzionu „GMS“ Veselke i Ferda Vasilja i za kratkim počivanjem ter obilnim objedom, Petrovišćani su se ganuli na Križevac. Pri svakoj štaciji moleć i jaćuć smo išli, i na skalina sve teže smo obladaali visinu i prepreke hoda. Medjutim, kad se je doli

pogledalo na prekrasnu međugorsku panoramu ili gori na nebo, ali na lica onih vjernikov ki su se spustili doli ili s nami paralelno išli do cilja, znalo se je, nevidljiva moć, neka tajna nit spaja narode, ljudska bića, i naše zamisli. Neki pišači su hodali bosu, je bilo i takovih žen ke su morali jur nositi, ali čislo, molitvenik ter, naravno, i voda su bili neophodni elementi ove vjerske ture. Istrudjeni, ali s voljom i odlanućem, pri bijelom Križu počivajući mogli smo zaključiti: ovo je zaistinu mjesto mira i spokoja, a duša će željiti najzad, doklje nek živili budemo. Križ je zdignut ljeta 1934. i najveći mu je čar što je postavljen velikom mukom mješćanov i da je u njemu ugradjen komadić iz rimskoga križa na kojem je bio raspjet Jezuš. Ovde se najde i spomenik franjevcu Slavku Barbariću ki je ljeta dugo bio na službi vjernikom i kad ga je htio biskup premjestiti, na jednoj maši na

brdu je skupaspao i umro. Na mramornoj ploči pri njegovom spomeniku stoji dvojezično *Hvala – Köszönöm*. Kadegod su još driveni križi „rašćani“ ili goli kameni okolo, svagdir se najdu poruke vjernikov, moljanja dičjih ruk, bezbrojne slike za utjehu, pomoć i zahvalu Blaženoj Divici Mariji. Kad človik pišice ide dalje u naselje, upametzame da je jedva starih hiž, sve su to novozidane kuće, panzioni, kafići, bolte koji se pašču zadovoljiti upotrebam došljakov. Imaju prekrasne stvari za prodaju, ali i rugotnih gččov, a ni Marijin lik nisam tolikokrat vidila na dvori kot ovde. Sve ima svoju cijenu. Kade kšeft nešto neobičnoga sumlja, neki preskrajni profit zadahnjuje, tod i nastupa i ostaje, to se vidi i na ovom mjestu. Vrijeda će i luft biti za konvertibilnu marku, kunu ili eure. Iako se neki naši hrabreniji u noći su se ganuli na brig Gospinoh ukazanj, većina ta pohod odrine na nediljno dopodne. A i bolje jer za pol ure takova nagla godina je oprala ulice, u pratnji grmljavine i lasikanja, da ki su doma ostali, i oni su odustali još i od noćnoga odlaska u centar. Poslije nediljne maše u crikvi sv. Jakova, trećina Petrovišćanov se je u godini otpravila na brdo Gospinoh ukazanj. Ov je put bio laglji, kraći nego što smo napravili dan prlje, ali u izvori je jur curila godina, mokri, fuski kameni, barnastožuto blato još su nek otežavali penjanje. Marijin bijeli lik s kiticama, a med brižiči mefka magla ter ljudi u redu kot zmajsko tijelo, pod paraplom, sve su ti bili zanimljivi zgoditki toga dana. Još jedan kusić kamena s Gospinoga brda u džep, sveta voda natočena u flošu ispred crikve, čislo prepleteno s kamenčići i *Zbogom* Međugorje, dokle Pinčenoj dolini kot i svim ljudem na zemlji, po riči Blažene Divici Marije, *Mir, mir, mir...*, a ostalim Petrovišćanom *Dio Vam neka bude!*

-Timea Horvat-



Bogatstvo...

Na poklade u Santovu, 1933.

**Hrvatski dan na
Mađarskom radiju**



Dana 12. listopada održan je već tradicionalni Hrvatski dan na Mađarskom radiju. Tradicija je to i vid suradnje koji se već niz godina odvija između Regionalnoga studija Mađarskog radija Pečuh i Uredništva Hrvatskog radija Osijek. Već od ranih jutarnjih sati slušatelji Regionalnoga studija Mađarskog radija Pečuh mogli su i u emisijama na mađarskom jeziku i u emisiji na hrvatskom jeziku, koja traje od 9.00 do 10.30 sati pa nadalje u poslijepodnevnom satima, slušati priloge koji se na zanimljiv način bave temama iz života hrvatske zajednice te prekograničnim vezama dviju regija i dviju država.

Kako nas je obavijestila Milica Klaić Taradija, urednica emisija na hrvatskom jeziku pri Mađarskom radiju, i u nastupajućem razdoblju, u dogovoru s vodstvom Mađarskog radija i Regionalnoga studija Pečuh, planiraju ostvarivati slične projekte.

Novost emisija na hrvatskom jeziku Mađarskog radija jest i skorašnje pokretanje takozvane studentske polusatne emisije koju će slušatelji moći pratiti jedanput mjesečno, te nastavljanje uspješne omladinske emisije koju su uređivali i vodili učenici pečuške Hrvatske gimnazije. Omladinska emisija postoji već treću godinu i javlja se sredinom mjeseca (izuzev ljetnih mjeseci), a u njezinu ostvarivanju, uz Milicu Klaić Taradiju, sudjeluju: Mirela Kőszegi, Lila Trubić, Sandra Balatinac i Dijana Mandić, učenice trećeg razreda Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje. One same biraju glazbu i teme, goste u studiju.

Ove dvije radijske emisije, omladinska (za gimnazijalce) i studentska, moja su želja da privolim mlade ljude kako bi rado uključili radio, uzeli novine u ruke, te se okušali u svome znanju i razgovoru na hrvatskom jeziku u jednome novom okružju i na novom zadatku, a istodobno oni nam svojim odabirom glazbe i tema sugeriraju što je ono što danas zanima mlade Hrvate u Mađarskoj, kazala mi je Milica Klaić Taradija.

Branka Pavić Blažetin

Trgadbena povorka u Petrovom Selu

*„Volim piti i ljubiti... www.targadba.hu“
„Preša dila, mošt kipi, dida babu hargulji...“*



jačkaricama *Ljubičica* ljetos su se dali nositi na platou koji je bio nakinčen grojzom, pantljikama i zelenilom, a najpr s hrvatskom zastavom.

U prikolicama se je vlikao bazen u kom su se igrali kotrugi Ronilačkoga kluba Pinka, ki su se potom dobro nazimili od hladne oktobarske vode. Ganula se je ovde i prometna linija za školu i čuvarnicu. Od najmladjih do najstarijih svi su se oblikli, maskirali za to otpodne.

Nukajući svoje eberavsko vino i mušt, došli su još jednoč na koli i pišice susjedi ter uniformisti na konji, seniorski tancoši uz glas harmonike, birovi sa ženom, kot i gospon s opaticom, a i Bošići iz Narde, ki su i na plakati na znanje dali da njevi rodjaki doseljeni u Petrovo Selo neće ostati prez vina. Za trourom prošecijom na dvoru kulturnoga doma su stale još na raspolaganje različite zabave za dicu, a i večera iz Hogyajeve kuhnje za gladne sudionike.

Uvečer je bilo još šalno naticanje, a sve se okretalo oko grojza i vina, a na balu su nastupili svi petrovski glazbenici.

-Tiho-

Foto: Antun Ficko

DUŠNOK – U nedjelju, 23. listopada, u Dušniku je priređena prva pričest, a djeca koja uče hrvatski u mjesnoj školi svečanost su uljepšala kazivanjem prigodnih recitacija na hrvatskome jeziku.

Kako saznajemo od predsjednice Hrvatske manjinske samouprave *Matije Mandić Gohér*, mješoviti pjevački zbor rackih Hrvata redovito održava svoje probe, te se pod vodstvom *Stipana Krekića* pripremaju za već tradicionalni Božićni koncert hrvatskih crkvenih zborova.

Uz prigodni album fotografija s lanjskog turnira, ovih je dana dušnočkim nogometasima opet stigao poziv u Hrvatsku na Međunarodni memorijalni nogometni turnir koji će se prirediti 22. srpnja 2006. godine u Trnjanima.

Spomen-dan I. Antunovića u Aljmašu

Hrvatska manjinska samouprava grada Aljmaša u subotu, 19. studenoga, priređuje već tradicionalni Spomen-dan Ivana Antunovića, koji počinje u 15 sati svečanom misom na hrvatskom jeziku. Kako nas je obavijestila predsjednica samouprave Valerija Petrekanić Koszóc, u 16.30 bit će predstavljanje Antunovićeve djela s naslovom *Slavjan*, koje ovih dana treba izaći na svjetlo dana u izdanju našeg nakladnog zavoda Croatica. Riječ je o djelu koje je za tisak priredio mr. Lazar Ivan Krmptić, a posredovanjem predsjednika Stipana Vujića izlazi uz potporu Budimpeštanske hrvatske samouprave. Kazališna družina HKC iz Ljutova prikazat će igrokaz *Daleko nam salaš*, a zatim slijedi hrvatski bal. Cijena ulaznica, koje se mogu naručiti na telefonu 06 70 388 7198, s večerom 1200, a bez nje 400 forinta.

Zahvala

Petrovsko Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće“ zahvaljuje svim ki su iz svojega poreza 1% ponudili Društvu.

Tako je u 2004. ljetu skupa došlo 111.895 ft., što je potrošeno na jednu garnituru gradišćanske (muške i ženske) narodne nošnje.

HKD „Gradišće“

475. obljetnica doseljenja Gradišćanskih Hrvata

Dan zahvale, vjere i vjernosti u Hrvatski Šica



Stanovnici Hrvatskih Šic polag rječice Pinke, 8. oktobra, subotu, u okviru jubilarne proslave su se spomenuli na praoci i pramajke ter na njevu seobu u ove kraje. Svečano mnoštvo je najprije diozimalo na hrvatskoj maši ku je celebrirao u pratnji brojnih dušobrižnikov Janoš Šneler petroviski farnik, rodom iz Hrvatskih Šic. U svojoj prodiki je istaknuo da vjernici Ugarske, a med njimi i Hrvati u naši gradišćanski seli, svenek su poštovali i podali su se u molitvi Blaženoj Divici Mariji, patroni našega orsaga. A da je Gospa velika zaštitnica i Hrvatske i da se i onde sa zaufanjem obrnu prema njoj, su iskazali i sami jačkari KUD-a „Hruševac Kupljenski“ sa svojom prekrasnom marijanskom pjesmom. Folklorna grupa sa svirači, pjevači i tancoši je prvi put boravila u Gradišću, posredovanjem Željka Šoštarića i Timee Horvat. U nastavku proslave, polag seoske crikve sv. Ane, načelnik László Kovács je pozdravio nazočne i uz ostalo rekao: – *Oko ljeta 1530. grof Peter Erdödy i njegova žena Margit Tolnay, s hrvatskimi korijeni, su doseljavali Hrvate u Pinčenu dolinu, ki su stoljeća dugo mirno živili s nimškimi i ugarskimi obitelji. Iz Dalmacije donesena želja za slobodom, jaka katoličanska vjera do danas je ostala i čvrsto*

živi med Hrvati u Gradišću. Sve na što danas moru biti gizdavi u Hrvatski Šica je plod strpljenja i krvavoga, mučnoga djela 15 hrvatskih generacijov. Na spomen-ploči, ku je otkrio ovput seoski poglavar, nalazi se 21 ime farnikov ki su od ljeta 1741. do 1994. služili Boga i narod u ovom naselju. László Kovács posebno je spomenuo Štefana Ostovića, čije je dušobrižničko djelo veliku ulogu odigralo da su se Hrvatske Šice suprot trianonskoga diktata još vratile k Ugarskoj i postale ponovo nje dio 10. januara 1923. ljeta. Drugi velečasni na koga se sa zvanarednim poštovanjem spominju Šičani je József Víz, časni gradjan sela, ki je i za vrime minjbe režima uspješno skupadržao malu zajednicu i gdo se je neumorno trudio da do ljeta 1992. bude završena nutarnja i vanjska obnova seoske crikve. Dok je u kulturnom domu otvorena dokumentarna i fotoizložba o stari časi i s vridnimi hrvatskimi knjigami vjerskoga i školskoga karaktera, u susjedstvu zgrade se je začeo kulturni program s riči dopredsjednika Hrvatske državne samouprave Vincija Hergovića. Nastupio je zbor „Sveta Cecilija“ Hrvatskoga kulturnoga i vjerskoga društva iz Sambotela, potom pak gosti iz Hrvatske s Bunjevačkim tancem i plesom iz okolice Zagreba.

Po burnom aplauzu sudeći, Šičani su konačno naišli na vridne partnere ki će im u budućnosti uz jezik i vjernu ćut prijateljstva znamda mnogo već zlamenovati prik gostovanja, medjusobnih pohodov. Mjesni zbor „Slavuj“, pod peljanjem Ane Jušić u završetku programa s gradišćanskimi jačkami je još jednoč zakurio publiku, dokle „Timartrio“ iz Petrovoga Sela do rane zore je nudio muzičku podlogu da se dobro ćutu svi Hrvati s okraj i s onkraj granice.

Zagreb 2005.



Svake godine 11. razred Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže putuje u Zagreb na tjedan dana. Tako je bilo i ove godine – 26. rujna i mi, s našom razrednicom Ritom Magyar, krenuli smo u Zagreb da se upoznamo i sprijateljimo s učenicima IV. gimnazije.

Put je bio dugačak i uzbuđeno smo čekali da konačno stignemo i smjestimo se kod naših domaćina. Svi smo bili dobro smješteni, domaćini su bili poput nas mladi, dobro raspoloženi i jako su nas čekali.

Stigavši, dobili smo od njih lijepu knjigu o Zagrebu, kartu grada (koja uvijek dobro dođe), kemijsku olovku i privjesak u obliku srca. Ove stvarčice će nam ostati za uspomenu da se sjećamo lijepih dana provedenih u glavnom gradu Hrvatske.

U našu čast Zagrepčani su pripremili mali program – plesali su i pjevali, tako su pozdravili nas, goste iz Mađarske.

Nakon upoznavanja uvečer smo zajednički otišli u grad na kavu. Svaki dan smo imali zajedničke programe. Bili smo u Gradske muzeju, gdje smo upoznali povijest grada Zagreba. Autobusom smo putovali na more u Rijeku (gdje smo se popeli na Trsat) i u Crikvenicu. Bilo je predivno.

Jedne večeri povel su nas u školski restoran, gdje smo dobili izvrsnu večeru i još jedan poklon za uspomenu: majicu u raznim bojama s amblemom škole.

Ipak smo se najbolje osjećali uvečer kada smo svi zajednički izlazili u grad. Stalno smo se zezali i zabavljali zajedno s



našim domaćinima. Doista smo proveli nezaboravnih pet dana u Zagrebu.

Stigao je i posljednji dan, dan pakiranja stvari u kovčege. Spremali smo se kući. Poslije podne na kolodvoru napravili smo posljednje fotografije za uspomenu i oprostili se od domaćina. Suznih očiju krenuli smo na vlak gdje smo cijelo vrijeme razgovarali o svojim doživljajima.

U Pečuhu su nas čekali roditelji, kojima smo jako nedostajali. Bilo je lijepo vratiti se doma, no istovremeno i teško nam je bilo pomisliti što nas sve čeka u školi, u svakidašnjici – rano ustajanje, učenje i još niz obveza kojima moramo udovoljiti.

Mislim da je ipak najvažnije što smo se prekrasno osjećali ovih pet dana u Hrvatskoj. Ovaj je put bio ne samo lijep već i koristan. Upoznali smo i stekli nove prijatelje te vježbali i dotjerivali svoje znanje hrvatskoga jezika. Na proljeće oni dolaze k nama u goste, a mi jedva čekamo taj dan kada ćemo mi njima pokazati naš predivni grad Pečuh.

Mirela Kőszegi, uč. 11. razreda



Jesen u mom selu

S razredom smo potkraj rujna prošetali kroza selo. Pred kućama cvijeće još cvjeta u šarenim bojama, ali lišće već polako pada s drveća. U vrtovima sazrijeva voće: orasi, grožđe, kesteni, šljive, jabuke. Gnijezda lastavica i roda već su prazna, ptice su odletjele na jug.

Naše omiljeno igralište već je često prazno jer su djeca u školi. Poslije podne ipak se okupimo i razgovaramo. Drveće je požutjelo i na igralištu, sada već polako prevladava jesen. Navečer se spusti magla i sve izgleda stravično. Kad na prohladnom povjetarcu lišće zašušti, osjećamo da je stigla jesen.

Volim jesen s puno slatkog voća, berbu u vinogradu i berbene povorke, šareno lišće. Još bih više volio ako nastava ne bi počela u jesen.

Ladislav Šurdi ~ Fičehaz



Kinomaraton u HOŠIG-u

Uspješan je program organizirala Đačka samouprava HOŠIG-a pod naslovom Kinomaraton. Program je ostvaren u knjižnici od 11. do 13. listopada 2005. s početkom u 15 sati. Prethodno su učenici glasovali za svoje najomiljenije filmove: Krug 2, Madagaskar, Harry Potter 3, koji su poslije i prikazani projektorom u popodnevnim satima, dočaravši doživljaj kinopredstave. Glavne organizatorice programa bile su učenice Bianka Müllner i Flora Marković.

Udruga „Šokačka grana“

Udruga „Šokačka grana“ Osijek, radi pospješivanja suradnje i boljega međusobnog povezivanja šokačkih i bunjevačkih (hrvatskih) ustanova i društava s područja Slavonije i Baranje u Republici Hrvatskoj, te Vojvodini u Srbiji i Crnoj Gori, i Šokaca u Baranji u Republici Mađarskoj, sazvala je sastanak predstavnika udruga i društava s navedenih područja kako bi se potpisala zajednička povelja o trajnoj suradnji. Sastanak je održan u Osijeku u sjedištu udruge „Šokačka grana“ 13. listopada, izvijestila nas je jedna od nazočnih, predsjednica Matice hrvatske Pečuh, Milica Klaić Taradija. Uz nju, Šokce iz Mađarske zastupali su još dvoje članova vodstva Matice hrvatske Pečuh: Marija Bošnjak i Tomo Fűri, te predsjednica mohačke Hrvatske samouprave Marija Barac, dopredsjednik Šokačkoga kera Đuro Jakšić i dr. Janja Prodan s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Pečuhu.

Predsjednica Udruge „Šokačka grana“ Vera Erl vidi mogućnosti u poticanju jedinstvenih oblika djelovanja, a sve radi boljega međusobnog upoznavanja i uvažavanja te stvaranja okvira za očuvanje tradicijske kulture i običaja Šokaca i Bunjevaca. Planirana suradnja trebala bi se ogledati u sljedećim programima: etnologija, povijest, obrazovanje, ekologija, ekonomija, i to radi obnove i ponovnog oživljavanja tradicijske kulture, zaštite jedinstvenosti kulturne baštine, poticanja financiranja i samofinanciranja kulturnih djelatnosti, razvoj kontinentalnoga i seoskog turizma... Treba raditi na pospješivanju suradnje na gospodarskom planu, koristiti se dostignutim stupnjem suradnje na razini mjesne samouprave i težiti širenju tih okvira, proširiti suradnju s udrugama i KUD-ovima, te posebno razvijati osobnu inicijativu.

Istoga dana Udruga je organizirala i svoju tradicionalnu priredbu Dani kruha. Inače, Udruga „Šokačka grana“ utemeljena je početkom 2005. godine, a njezini su članovi, kako bi rekli Šokci, „gradski ljudi“ ili „urbani Šokci“ s velikim šokačkim srcem, ali i novim znanjima. Nadaju se kako će potpisana povelja o trajnoj suradnji s udrugama i ustanovama Šokaca iz Hrvatske, Mađarske i Srbije i Crne Gore te njihova multikulturalnost biti poticaj ostvarivanju smjernica daljnjeg razvitka civilnoga društva te otvoriti prostore ostvarenja planiranih zajedničkih projekata. *Branka Pavić Blažetin*

Narodnosni dan erčinskih Hrvata



U povodu 375. obljetnice doselidbe Hrvata u Erčin, uz posredovanje Hrvatske manjinske samouprave susjedne Bate (Százhalombatta), gradski Racki klub 1. listopada (subota) u Prosvjetnom domu Józsefa Eötvösa priredio je Hrvatski dan.

Od Timee Vicko Szili smo saznali da je s početkom u 15 sati uza sudjelovanje tukuljskoga mješovitog sakralnog zbora, u crkvi posvećenoj Velikoj Gospi održano hrvatsko misno slavlje, a u 16 sati je u nazočnosti konzula Veleposlanstva Republike Turske Isa Gökmenoglua i gradonačelnika Józsefa Bátkija u Eötvösevoj ulici otkriven turski, a u 16,30 u Eszeovoj ulici hrvatski spomenik posvećen dolasku Hrvata, koji su 1630. godine naselili Erčin. Oba su spomen-obilježja umjetnički uradci Mihályja Mosonyija. Podizanje obaju spomenika financirao je Kuratorij zaklade za Erčin.

U predvorju Prosvjetnoga doma otvorena je veoma zanimljiva i sadržajno bogata izložba uspješnosti koje su uvelike pridonijeli erčinski Hrvati i 1995. godine utemeljena gradska zbirka. Izložene su stare obiteljske fotografije, hrvatski molitvenici, nekadašnji pribori i oruđa, razni arhivski dokumenti i svjedočanstva o tome da su 1700-ih godina u Erčinu stanovali isključivo Hrvati.

Pošto je kazališni umjetnik Jozo Matoric interpretirao pjesmu „Erči“ Stjepana Parmačevića (na hrvatskom i mađarskom pri-

jevodu dr. Dinka Šokčevića), goste i uzvanike pozdravio je predsjednik Hrvatske državne samouprave dr. Mijo Karagić. On je podsjetio da su prije 25-30 godina u organizaciji DSJS-a i u Erčinu gostovale naše kulturne skupine te da su Hrvati u to vrijeme rado odlazili na te programe. Izrazio je svoje zadovoljstvo i radost što i danas ima starih, a i mladih osoba koje znaju jezik svojih predaka. Čestitao je mještanima i zahvalio gradonačelniku na podupiranju djelovanja Rackoga kluba i osmišljavanju ovoga Hrvatskog dana kojem su se, osim mnogobrojnih mješтана, odazvali i naši sunarodnjaci iz Tukulje, Andzabega, Bate, Aljmaša i Dunaujvaroša. Premda je i u Erčinu urbanizacija i nezaustavljivo odnarođivanje Hrvata učinilo svoje, gosp. Karagić skrenuo je pozornost na samoupravne i manjinske izbore iduće godine, te na mogućnost utemeljenja hrvatske manjinske samouprave i u Erčinu.

Potom je na scenu stupio mjesni ženski pjevački zbor koji je s velikim uspjehom izveo splet domaćih hrvatskih pjesama. Bio je to ujedno i povod otvaranja plesne zabave na kojoj su domaćini gostima nudili svoja jela i pića.

Kako bi raspoloženje bilo što prisnije, pobrinuli su se starinski tamburaški sastav i glumac Jozo Matoric koji je dalmatinskim i podravskim narodnim pjesmama uvjesljavao mnogobrojne slušatelje.

Marko Dekić

Iz života hrvatskih samouprava
Natjecanje u kuhanju

Završnica niza programa „Havanskih dana” u budimpeštanskom XVIII. okrugu bilo je natjecanje u pripremanju kulinarских specijaliteta. Prostor ispred Prosvjetnog doma zajedništva „Béla Kondor” ispunjen je brojnim bijelim plastičnim šatorima ispred kojih su ispod kotlića plamsale vatre.

Dok su znatizeljnikе preko razglasa informirali o tijeku natjecanja, a prosudbeni odbor ocjenjivao zgotovljena jela, imali smo prilike razgovarati s glavnim akterom te prigode, s dopredsjednikom tamošnje naše samouprave Josom Pataricom, kojeg inače „bije glas” ne samo ljubitelja već i vrsnoga majstora pripremanja ukusnih zalogaja.

Ako dobro znamo, Vi se već treći put okušavate u natjecanju kuhanja u kotličima. Što se za danas priprema?

Kao sladokusac i ljubitelj kuharske vještine, odista se treći put trudim oko kotlića u pripremanju bunjevačkih i mađarskih jela. Kako i sami vidite, u manjem kotliču je već pristavljena podloga, na kockice isjeckana pušena slanina, u čijoj će se masti pržiti određena količina usitnjenoga crnog luka, i dok će se, kako mi Bunjevci kažemo, preostale fine žmare trošiti s mekanim nasušnim i uz pijuckanje domaće rakijice, kao zakuska, ovoga puta sam se opredijelio za širom naše domovine poznati mađarski specijalitet, tzv. podrumski perkelt. Daka-ko, kako ste i sami uočili obilazeći ovaj vani priređeni „kuhinjski prostor”, u svakom se kotliču pripremaju jela prema



osobnim izborima dotičnih majstora kuhače. Moji se receptni sastojci temelje na po pet kilograma govedine i svinjetine. Naime, prema našim drevnim hrvatskim običajima, pri ovakvom „kuvackanju” – poput glazbene uvertire – uvijek se ispija pokoja čašica kruškovače, trešnjevače, šljivovice ili breskovače. (To je, naravno, i ovog puta učinjeno.) Kada se od mase luka u dovoljnoj mjeri zgotovi „zaprig”, u kotlič stavljam govedinu, a kada je ono dopola skuhanu, prijašnji mali mijenjam na veći kotlič u kojem miješam govedinu sa svinjetinom i, pazeći na odgovarajuću vatru, dodajem ostale potrebne začine. Tada zapravo dolaze u obzir sol, mljevena paprika, papar, majorana, bosiljak, na komade isjeckana slatka paprika, rajčica i neizostavni „utrveni” češnjak. Uza sve to sada rabim još i popularne začine: po jednu tubu

„crvenoga zlata”, te smjese perkeltova i gulašova „safta”.

Podrumski perkelt potječe iz davnih vremena kada su ga naši „didovi” pripremali u kotličima, i to s prošlogodišnjim crvenim vinom. Sjećam se iz djetinjstva (rođen sam u Sentivanu) kada su ga moji roditelji pripremali za vrijeme berbe, nezaboravni je perkelt ili paprikaš „ročkao” u kotlu, pa su se mobari dosita najeli i napili, a mi djeca uživali u slatkome moštu – rekao nam je na završetku razgovora gosp. Patarica.

Prosudbeni je odbor uručio prve tri nagrade najvrsnijim kuharima, među njima i Josi Patarici, kojemu je u prethodnim godinama za izvrsno pripremljeni „ovčji paprikaš na bunjevački način” već dodijeljeno II., odnosno III. mjesto.

M. Dekić



Kuhajmo zajedno
Punjena bundeva

Pripremite (za 4 osobe):

40 dag rezanaca s jajem, 40 dag mesa bundeve, 20 dag sira mascarponea, 20 dag pariške kobasice, naribani sir parmezan, maslac, kadulju, ružmarin, sol, papar

Meso buče narežite na kockice, kratko prokuhajte u slanoj vodi i iscijedite. Jednako na kockice narežite kobasice, pa ispržite na maslacu s bučom i nasjeckanim začin-

skim biljem. Posolite i popaprite. Skuhajte i ocijedite rezance. Sa žlicom vode od kuhanja tjestenine miješajte na niskoj temperaturi naribani parmezan i narezani mascarpone, da dobijete umak, kojim začinite rezance.

Primiješajte kockice buče i kobasice. Dosolite, popaprite.

Ovo će jelo izgledati posebno lijepo, poslužite li ga u kratko skuhanjoj, izdubljenoj buči.



Kuglački kup Croatiaica

Ljetos je 12. put, 9. oktobra, nedilju, u Sambotelu održan kup u kugljanju pod imenom *Croatiaica*. U borbi med grupami su se narodili sljedeći rezultati: Treća je nastala grupa iz Petrovoga Sela (1591 kugla), druga je bila Narda (1592 kugle) a prvi, klub iz Sambotela (1606 kuglov). Med muški hitači su postali najbolji: Sambotelski naticatelj Antal Suklić (413 kugle) je bio treći na tabeli, drugi njegov kolegar, takaj iz sambotelske grupe, Marton Horvat (420 kuglov) a najbolji u ovoj kategoriji je bio Arpad Kekeši iz Hrvatskih Šić (427 kuglov). U ženskom kugljanju najbolja mjesta su si zele, prez izuzetkov, Nardarke. Treće mjesto je osvojila Diana Poljak (164 kugle), na drugom mjestu je završila hitanje Viktorija Šubšić (173 kugle), a prvo mjesto je pripalo Viktoriji Bery (186 kuglov). Pobjednikom gratuliramo!



Petroviska kazališna grupa
srdčno Vas poziva na svoj
hrvatski igrokaz
Razočaranja
od Károlya Kisfaludyja,
29. oktobra, subotu,
u gornjočeterski kulturni dom.
Predstava počinje u 19 uri.

Susret zbratimljenih naselja u Aljmašu

Povodom nacionalnoga blagdana, 23. listopada, u Aljmašu je u subotu, 22. listopada, održan susret načelnika sedam zbratimljenih naselja, među njima i načelnik hrvatskog Bizovca Mirko Sudar – saznali smo od predsjednice Hrvatske manjinske samouprave Valerije Petrekanić Koszó. Podsjetimo da je još 1994. uspostavljena suradnja Aljmaša i Bizovca bila prva veza jednoga bačkoga naselja s naseljem u Republici Hrvatskoj, a ona je za ovih više nego deset godina obogaćena nizom uzajamnih susreta i priredaba. Sudionici su u prijepodnevnim satima

gledali film *Berba grožđa*, a zatim posjetili Galeriju Tibora Dulića. Popodne su zasađena drva sedam prijateljskih naselja, te za 54-ero rođene djece. Prigodnim su riječima pozdravljeni građani starije dobi povodom Dana starih, a gosti iz Bezdana prikazali su predstavu na mađarskom jeziku pod naslovom *Trebalo bi pametnije živjeti*. Povodom nacionalnoga blagdana u nedjelju, 23. listopada, održana je svečana misa, a zatim su u okviru prigodnoga programa predstavnici prijateljskih naselja položili vijence sjećanja na događaje iz 1956. S. B.

HRVATSKA KRONIKA

2. studenog 2005. u 13.00 na
I. programu
(Repriza: 3. studenog 2005. u 14.05
na II. programu)

Blagdan Svih svetih
Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar
Pečuh – grad europske kulture
2010. godine
Djelovanje dr-a Ernesta Barića, predsto-
jnika Odsjeka za hrvatski jezik
i književnost u Pečuhu
Urednica: Timea Šakan

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tiho@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu KOREKTOR: Kristina Goher. ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatiaica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160,-Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270